

Hallo vrienden van, familieleden van en bovenal hallo lieve finalisten.

Ik hoef niet te herhalen waarom we hier zijn. Ongetwijfeld hebben jullie allemaal al zweterige handen en onvaste knieën zonder dat ik nog een keer het woord 'prijs' of 'winnaar' noem. Denk daarom vooral aan de deelnemers die jullie al voorbij zijn gestreefd. Jullie zijn de beste vijftien schrijvers uit honderden. Misschien is er onder jullie ook iemand die zich geheel niet aangesproken voelt. Iemand die langzaam de benen strekt, denkend aan drie interessante voordrachten en wat het avondeten wordt. Iemand die zo rotsvast niet gelooft te winnen, dat hij of zij volkomen rustig ademt. Tegen diegene wil ik zeggen: vorig jaar was ik jou, dus waan je niet veilig.

En nu sta ik hier, met de eer straks de verlossende woorden te spreken, maar eerst om even lekker de tijd te rekken. Dit doe ik niet alleen om de spanning op te bouwen, maar ook omdat al jullie werk onze aandacht verdient. Want wat hebben we dit jaar weer mooie teksten onder ogen gekregen. Dat begon al bij titels als de 'Sinaasappelsnoek' en een gedicht dat 'Taverne *Wendy & Didier*' heet. Naast uitroeptekens bij de titels, werden ook favoriete passages met een highlighter gemarkeerd. Zinnen als "Ik word vergeten bij het bidden voor het eten" kleurden we jubelend knalroze. Het over het algemeen niet zo poëtische beeld van uitgedroogde yoghurt dat door een van de schrijvers werd beschreven als "rimpelig als de huid van een bejaarde", liet ons juichen.

Het is niet gemakkelijk een algemene tendens in jullie verhalen te vinden. Ze lijken zo'n beetje de gehele reikwijdte van de literatuur te beslaan. De jury waardeert de grote thema's waaraan jullie je waagden en de maatschappelijke betrokkenheid die jullie daarbij lieten zien. Een drag queen kleedt zich midden op straat uit en leert van zichzelf te houden. Elders wordt een groep neonazi's opgevoerd én opgerold. Hoewel jullie de grote thema's dus niet uit de weg gingen, zijn jullie blijkbaar wél levenslustiger dan de finalisten van vorig jaar, toen de dood het meest gekozen thema was. Was dit onderwerp toch aanwezig in jullie teksten, dan werd het in een verrassende nieuwe vorm gegoten. Zo kregen we een ware *Sixth Sense*-plottwist onder ogen en werd er ook op gevoelige wijze een parallel getrokken tussen een overleden kindje en de vruchten van een perenboom. Applaus voor jullie originaliteit.

We lazen daarnaast verhalen die zo klein waren dat een toeterende trompet of een paukenslag de volle aandacht op kon eisen. Het ter adoptie stellen van een kind wordt gespiegeld aan het afscheid van een trouw huisdier. Het hoofdpersonage kijkt haar badkamerspiegelbeeld in de ogen en denkt: dit wordt iemand zonder hond. Een schijnbaar terloopse opmerking, die ons als jury toch deed stoppen en nadenken over de manier waarop een mens zichzelf definieert. Ook loopt er een dochter weg, waarbij de ouders de stilte opvullen met gesprekken over spaarzegels. Hun grootste toenadering bestaat uit de erkenning dat ze elkaar niet 'incapabel' vinden. Nog zo'n passage met uitroeptekens. Beide soorten verhalen hebben ook hun valkuilen. Soms waren onderwerpen wel heel persoonlijk en ontbrak de urgentie – 'Waarom lezen we dit?', werd er gevraagd – terwijl bij de 'urgenteren' verhalen naar meer detail of taalgevoel werd gezocht.

Hier en daar kwamen we een experiment met vorm tegen. Een gedicht dat las als een *stream-of-consciousness* en een driestemmige psalm. Proza en poëzie werden moeiteloos gemengd en verleden en heden liepen naadloos in elkaar over op de pagina. De jury waardeerde jullie lef.

Wat onze vijftien finalisten verbindt, blijkt een verlangen om ons alles te laten zien wat ze kunnen. Dat verwachten we ook, maar soms leidde het tot een iets te letterlijk 'alles geven'. Veel teksten zweven rond de 1990 woorden. Ook al hebben jullie ongetwijfeld zwetend overwogen welk bijvoeglijk naamwoord kon worden verwijderd, raden wij jullie aan niet al te opgelucht de pen neer te leggen zodra je onder de woordlimiet zit. Vaak vond de jury de kern goed, maar dat de tekst wel wat redactie kon gebruiken. De overbodigheid zat meestal in uitleg; overweeg wat je lezer echt niet gaat begrijpen als je het niet voor hem uitspelt. Dat is waarschijnlijk minder dan je denkt.

Nu, dit zou geen juryrapport zijn als ik niet mijn kans zou grijpen wat wijsheid over jullie uit te storten. Waarschijnlijk hebben jullie deze woorden al vele malen eerder gehoord, maar ik herhaal ze toch. Tot we naar jullie prachtige teksten gaan luisteren, heb ik namelijk de macht over de microfoon.

Jury's zijn subjectief. Deze specifieke jury bleek niet omkoopbaar – er is chocolade geboden – maar subjectief is-ie evengoed. Laat dat niet de euforie van het winnen verzwakken, maar toch in elk geval de teleurstelling van het niet-winnen. Het betekent ook dat niet elke volgende tekst hoeft te lijken op dat wat je hier heeft gebracht. Noch dat elke volgende tekst een meesterwerk moet zijn. Natuurlijk is een finaleplek een prachtig zetje voorwaarts – en winnen kan wel eens een heel flinke duw voorwaarts worden – maar er is altijd plaats voor oefening, voor spel. Toen ik vorig jaar won, was ik enige tijd in de war. Ik had in de voorgaande jaren zo mogelijk ongeveer ieder genre uitgetoetst, van epische fantasy tot absurdistisch kort verhaal. En dan moest ik nu opeens een Literair Meesterwerk (jullie kunnen dit niet zien, maar ik heb hier een hoofdletter L en een hoofdletter M) gaan schrijven?

Natuurlijk niet. Het mooiste compliment dat ik ooit kreeg was van een vriendin die me vertelde dat ze mijn liefde voor de tekst door de woorden heen kon voelen. Ik denk dat alle schrijvers in deze zaal wel eens wakker zijn gehouden door een plot, een personage, een thema of zelfs een enkele zin. Zulke gedachten doen je voelen als op de avond voor je zevende verjaardag, één en al opwinding en verwachting. Voor mij – en vergeef me dit clichématige beeld – is het dat gloeiende kooltje dat je moet volgen om te schrijven. Goed schrijven schuilt vervolgens in de mogelijkheid de vonk op het papier intact te houden, om uiteindelijk je lezer in vuur en vlam achter te laten. Wij voelden dit kooltje sterker bij sommige verhalen dan bij andere. Maar dat betekent niet dat de rest het niet heeft. Alleen dat jullie misschien nog iets harder moeten schaven.

Na deze stichtelijke woorden is het tijd om de verhalen aan te halen die schroeiplekken achterlieten in onze hangmatten, luie stoelen, op onze harde schijven

en onze gretige vingers. Voordat we naar de prijzen gaan, hebben we dit jaar maar liefst drie eervolle vermeldingen te vergeven, het maximale aantal. Laat dat voor zichzelf spreken.

De eerste eervolle vermelding gaat naar een verhaal waarin een belofte schuilt. Er werd gesproken van een groot taalgevoel en mooie sfeerschepping. Wel raden we deze jonge schrijver aan kritisch naar de opbouw van een tekst te kijken. Is dit scenario al bekend? Niet ieder verhaal heeft een plottwist nodig, maar probeer wel iets toe te voegen dat alleen jij had kunnen bedenken. Zoiets als de zee beschrijven als een 'eenzame derde', die het gesprek tussen de personages afluistert. Dat is een goed begin, zéker als de schrijver pas zestien is. Blijf schrijven, **Yana Rosé!**

De tweede eervolle vermelding is voor een tekst die we graag terug zouden zien op het podium van een literair festival. Niet iedereen waardeerde de overvloed aan losjes verbonden gedachten, maar het ritme en de herhaling riepen ook een vergelijking met slampoëet Neil Hilborn op. Zinnen als "Als ik masturbeer op het nieuws van 19 uur wilt / het niet zeggen dat ik goedkeur wat er in onze / huidige samenleving aan de hand is", lieten ons met een brede grijns achter. Applaus voor **Jeff Aendenboom!**

De laatste eervolle vermelding gaat naar een verhaal vol mooie beelden. We waren fan van het slot, waar broer en zus troost zoekend tegen elkaar aanleunen. Samen vormen ze een nieuw begin, een hoofdletter A. Soms bevatte het verhaal iets te veel ruis en niet alle flashbacks waren relevant. Toch een eervolle vermelding voor **Hendrik de Pecker**, want van dit mooi gedoseerde verdriet willen we meer.

Nu begint het er werkelijk om te spannen. We zijn aangekomen bij de drie prijswinnaars, dus geëerd publiek, warm jullie handen maar alvast op voor geklap, jullie stembanden voor gejoel en jullie lippen voor een paar trotse klapzouen.

De derde prijs gaat naar een verhaal dat zijn tijd neemt. Als lezer lopen we mee met het dwalende hoofdpersonage, van de ene treffende beschrijving naar de volgende. De vele referenties naar kunstenaars en denkers laten zien dat we hier te maken hebben met een belezen schrijver, maar, pas op voor *namedropping*. Probeer de verwijzingen écht te laten tellen. Met zijn open einde voelde dit verhaal aan als een hoofdstuk uit een boek. Dit smaakt naar meer we zijn benieuwd naar het vervolg, gefeliciteerd **Lennert De Vroey**.

De tweede prijs gaat naar een verhaal dat niet meandert, maar juist een ingenieus en ijzersterk plot heeft. Hoewel het einde wat minder expliciet had gemogen, zijn de twee verhaallijnen bijzonder effectief met elkaar verweven. Sommige juryleden vonden dat het taalgebruik rijker kon, maar vervolgens werd een vergelijking aangehaald tussen vrouwen op datingsites en glanzende colablikjes. Een creatief en vooral treffend beeld, omdat het ons niet alleen iets vertelt over de vrouwen in kwestie, maar vooral over de blik van de verteller. Deze schrijver hanteert trefzeker een heel eigen toon én het is hem gelukt deze strenge jury aan het lachen te maken.

Felicities aan **Aragorn Fuhrmann!**

Dan de nummer één. Onze snelste beslissing. Opnieuw gaat het om een uiterst zorgvuldig gecomponeerde tekst, die aanvankelijk ongrijpbaar is, maar uiteindelijk perfect in elkaar past. Eén van de juryleden vond de tekst een beetje té fragmentarisch, maar daar gingen de anderen fel tegenin. De zinnen, soms eenzaam en verstild op een verder lege pagina, lezen juist als een gedicht op zichzelf. Het is een verhaal dat uitnodigt en meeneemt, onmiddellijk klaar voor publicatie. Nergens struikelt de schrijver over haar ambitieuze thema. En de metafoer, waarin een overleden baby een gevallen vrucht wordt, is krachtig doorgevoerd vanaf de eerste fruitvliegjes. Kom maar naar voren, winnaar van Write Now! 2019 **Francis Nagy!**

Namens de finalejury van Write Now! 2019,

Anne Giesen – Juryvoorzitter

Lotte Dodion

Arno Koek

Anouk Prins

Marnix Verplancke